

PRIVREDNA BANKA ZAGREB

Perspektive rasta kreditiranja – utjecaj krize i regulatorni odgovori

Andrea Pavlović
viši izvršni direktor
Sektor za upravljanje rizicima

Je li Basel 2 doživio neuspjeh?

- Je li on bio jedan od najvećih uzroka krize? Ne...ali svakako je potreban njegov temeljit kritički pregled, budući su *neki rizici podcijenjeni* a precijenjena je *sposobnost banaka* da upravljaju drugim rizicima...
- To je rezultiralo *premalim iznosom kapitala* u sustavu te potrebom za njegovim značajnim povećanjem...a ta potreba možda još uvijek postoji;
- Glavni nedostaci:
 - Procikličnost...kapitalni zahtjevi se smanjuju u vrijeme rasta i povećavaju u vrijeme usporavanja gospodarske aktivnosti, utječući na kreditni potencijal, što dodatno pojačava recesijske pritiske;
 - Održavanje kapitala u stresnim uvjetima – pitanje je koliko su ozbiljno i kvalitetno strukturirani scenariji i koliki je "buffer" kapitala za te uvjete osiguran;

Je li Basel 2 doživio neuspjeh?

- Oslanjanje na vanjske rejtinge, posebice na rejtinge koje agencije za kreditne rejtinge dodjeljuju strukturiranim proizvodima;
 - Interni modeli rizika (knjiga trgovanja i knjiga banke) temeljeni na 'normalnim' uvjetima s prekratkim statističkim horizontima ne obuhvaćaju izvanredne ili rijetke (eng. *tail*) događaje;
 - Osnovna važnost likvidnosti naglašena ne samo na razini pojedinačnih institucija nego i na razini sustava;
- Basel 2 nudi "*risk sensitive*" framework - dugoročno najvažnija komponenta B2

PBZ Regulatorni postupci koji slijede...

- Kapital – veći iznos kapitala i kapital veće kvalitete;
- Procikličnost – smanjiti utjecaj, što nije jednostavno budući je ona prirodan fenomen (*through the cycle* modeli; dodatni iznos kapitala za zaštitu - 2-3% rizično ponderirane aktive tijekom pozitivnog dijela ciklusa); odgovor možemo očekivati do kraja 2009 g.;
- Mjerenje i ograničavanje likvidnosnog rizika putem sofisticiranijih metoda – i vjerojatno konzervativnijih pretpostavki o likvidnosti imovine i osiguranom financiranju;
- Stroži propisi za izvanbilančno kreditiranje;
- Daljnji naglasak na sposobnosti rukovodstva i procjeni kvalitete sustava (ERM; use test);
- Utvrđivanje apsolutnih razina poluge (povezanih s visokokvalitetnim kapitalom);
- Prekogranična suradnja na području regulative – više o tome tek slijedi;

Što to znači za nas u bankarskom sustavu RH?

- Ugradnja *Basela II* u podzakonske akte i praksu do kraja prvog kvartala 2010.g.;
- **Razina kapitala u sustavu** će vjerojatno ostati **ista** (u postojećim gospodarskim uvjetima HNB će teško dozvoliti drugačije a prema Stupu 2 ima značajne diskrecijske ovlasti za nametanje kapitalnih zahtjeva za kamatni rizik u knjizi banke, valutno inducirani kreditni rizik, strateški rizik, itd.);
- Veća vjerojatnost da će kreditiranje biti pod utjecajem raspoložive **likvidnosti** a model rasta dugoročnog kreditiranja koji se financira iz kratkoročnih izvora se neće primjenjivati u doglednoj budućnosti;
- Kriza će također utjecati na **potražnju na tržištu** budući su i korporativni i retail klijenti (kao i banke) naučili bolnu lekciju o prezaduženju;

- Praktični utjecaj na operativne procese u bankama:
 - Veće korištenje internih modela/skupa pravila za odabir rizika i utvrđivanje cijene;
 - Ulaganje u alate za mjerenje i praćenje portfelja (uključujući sustave ranih znakova upozorenja);
 - Daljnji zahtjevi u svezi internog, eksternog i regulatornog izvješćivanja što dovodi do daljnje transparentnosti kvalitete kreditnog portfelja pojedinačne institucije i sustava;
- Ukupno gledajući, kombinacija utjecaja same krize i postojećih i budućih regulatornih mjera će vjerojatno dovesti do konzervativnog okruženja kreditiranja/zaduživanja u kratkoročnom i srednjoročnom razdoblju.